

Nr 101.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1918 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förbättring av transportmöjligheterna beträffande torvströ, naturlig gödsel och artificiella gödningsämnen för jordbrukets behov.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion nr 82 av herrar *Gustafson* i Kasenberg och *Henrikson* har hemställt, dels att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville taga i övervägande, huruvida och på vad sätt bättre transportmöjligheter må kunna beredas beträffande torvströ, naturlig gödsel och artificiella gödningsämnen för jordbrukets behov, samt där- efter vidtaga de åtgärder, som härför kunna anses ändamålsenliga; dels att riksdagen ville anvisa erforderligt anslag för lindring av fraktkostnaderna vid transport å järnväg av torvströ, naturlig gödsel och artificiella gödningsämnen för jordbrukets behov efter i huvudsak samma grunder, som nu gälla i fråga om kalk, kalkstensmjöl och märgel.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför hänvisas till motionen.

Uti ifrågavarande motion framhålles, hurusom dels till följd av järnvägarnas begränsade trafikförmåga och dels på grund av de för närvarande gällande onaturligt höga fraktkostnader stora svårigheter uppstått beträffande tillgodoseende av olika landsdelars behov av torvströ, naturlig gödsel och artificiella gödningsämnen, och ifrågasättes, huruvida icke vid järnvägstransport beträffande särskilt torvströ viss företrädesrätt skulle kunna lämnas framför andra mindre outhärliga förnödenheter. Vidare föreslå motionärerna, under hänvisning till att staten

Utskottet.

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 10 saml. 48 häft. (Nr 101—106.) 1

årligen beviljar anslag till lindring av fraktkostnaderna för kalk, kalkstensmjöl och mörgel för jordbrukets behov, vilken åtgärd visat sig vara jordbruket till betydande gagn, att samma väg borde av statsmakterna beträdas för nedbringande av fraktkostnaderna å förstnämnda produkter.

Utan att vilja förneka att såsom motionärerna gjort gällande de nuvarande höga fraktsatserna i sin mån bidragit till att öka svårigheterna för landets jordbrukare att erhålla särskilt torvströ, håller utskottet i allt fall före, att förnämsta orsaken härtill torde ligga i av olika anledningar uppkomna transportsvårigheter. Med hänsyn härtill och då dessa svårigheter, enligt vad utskottet inhämtat, näppeligen torde kunna under nu rådande förhållanden avhjälpas, synes utskottet föga vara att uti nu förevarande avseende vinna genom att såsom föreslagits medelst statsbidrag nedbringa fraktkostnaderna å ifrågakvarande produkter. Utskottet ville emellertid i anledning av den i motionen föreslagna utredningen rörande förbättrade transportmöjligheter för torvströ för jordbrukets behov erinra därom, att enligt vad utskottet erfarit framställning i sådant avseende genom folkhushållningskommisionens jordbruksavdelning gjorts hos järnvägsstyrelsen, och att nämnda styrelse, så långt det med hänsyn till rådande förhållanden varit möjligt, tillmötesgått denna framställning.

Då utskottet sålunda är av den uppfattningen, att genom de av motionärerna ifrågasatta åtgärder det med dem avsedda syftet, vilket utskottet i och för sig anser synnerligen beaktansvärt, icke torde kunna ernås, har utskottet icke ansett skäl föreligga att nu biträda motionen ifråga. Utskottet är emellertid av den förvissningen, att Kungl. Maj:t, som torde hava sin uppmärksamhet oavlåtligt fäst på ifrågakvarande förhållanden, icke skall underlåta att vidtaga alla de anstalter, som kunna vara möjliga till åvägabringande av ett i järnvägstransportavseende dragligare tillstånd än det nuvarande.

Utskottet hemställer därför,

att förevarande motion icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 16 maj 1918.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.